

Chicago (including Western suburbs) newsletter

Wot you talkin' man?

Conversaties met het vaderland doen mij geloven, dat er een groot aantal misverstanden bestaat over de taal die in de Verenigde Staten wordt gesproken, en de kennis en kunde daarvan en daarmee van de lage landers. Om te beginnen, Amerikaans is een heel afzonderlijke taal, in het dagelijkse gebruik subtiel, maar duidelijk, anders dan Engels (UK). En heus niet alleen in de uitspraak. Die subtiële verschillen ontgaan continentaal Europeanen nogal eens. En KLM cabine en cockpit personeel, maar dat is een ander verhaal.

De stukken in de Engelse taal die mij met regelmaat onder ogen komen spreken daar van. En dan heb ik het nog niet eens over de gedachte, die zeer hardnekkig is, dat één-op-één vertalen uit het Nederlands naar een Engels een goede manier van vertalen is. Niet dus. Misschien doet de ondertiteling die simultaan met de tekst loopt de lage landers denken dat ze het Engels machtig zijn. Geloof me, zonder die ondertiteling blijft er niet zo veel over van die Hollandse *mastery* van de Engelse taal die zoveel indruk op buitenlanders maakt. En in het schrijven is het helemaal niet pluis. Daarom nadere uitpluizerij van de Amerikaanse taal, met name het dialect hier in de buurt, en wat je daar als lage lander aan kunt doen, en niet moet doen.

Intercultureel praten

Amerikanen zijn net als Engelsen erg precies op hun taal. En op hun Shakespeare die ze hier net zo goed kennen als in Blaironië. De exact juiste formulering, het gebruik van de juiste tijdsvorm, iets waar Nederlands volgens mij het gevoel voor ontbreekt, het een zin beginnen met veel ophef een algemeenheden en pas op het einde met de zaak komen, men maakt hier zowel van het gesproken als het geschreven woord ook in de dagelijkse omgang een echte kunst. En verwacht dat ook van buitenlanders.

Tegelijkertijd gaat men heel vrij om met taal. Werkwoorden worden verzelfstandigd, zelfstandige en andere naamwoorden worden aan het werk gezet, termen gekoppeld en ontkoppeld. De regels van dat spel zijn subtiel, maar luide hoon en meesmuilend lachen is des overtredders deel als de creativiteit de ongeschreven regels te buiten gaat. Dagelijkse taal is hier een Kunst, die men even serieus neemt als de beeldende of de uitvoerende kunst. Schijnt iets met de *“lost generation”* te maken te hebben gehad of zo, al die Amerikaanse schrijvers die na de eerste wereldoorlog in Parijs bleven plakken of zo, maar daar weet ik niet het fijne van.

Amerikaans gepraat is altijd luid en duidelijk. Dat kan ook niet anders. De tweede generatie Schot moest op de net bewoonbaar gemaakte prairies kunnen communiceren met de Boheemse opkoper, en ook met de, eerste generatie immigrant uit Zweden, buurman. Dan ontwikkel je een taal die respectvol is maar tegelijk de spreker alle ruimte geeft om duidelijk te zijn.

Vreemd genoeg zit er in de communicatie hier weinig lichaamstaal. Je zou in de nieuwe wereld met burgers uit alle Heeren landen, en dat meen ik letterlijk, een cultuur van met handen, voeten en de rest van het lichaam praten verwachten. Maar dat is juist niet zo. Soms denk je dat het ieders hobby is om de hele dag door te poken, zulke koude Klaassen lijken het wel. Misschien zijn ze hier te veel advocaat om zich in de kaarten te laten kijken?

Ook leuk om te vertellen is dat als ze in een zin een woord niet weten, *“I'd like to buy these uh, tjsa, uhhhhhh”*, als ze dus heel onkarakteristiek verlegen zijn om woorden, dat ze dan niet met

handen en voeten enzovoort het ontbrekende proberen aan te geven. Ze lullen gewoon er door en omheen. Ik heb vroeger geleerd dat westerlingen niet goed zijn in analoog (handen en voeten) communiceren, maar alleen maar in digitaal (woorden) communiceren, en dat vond ik altijd al niet kloppen met mijn ervaringen in Zuid Europa. Ik heb nu een andere verklaring. Amerikanen zijn er gewoon niet goed in. Maar ja, die schrijven die boeken, niet die druk gebarende Italianen, op Umberto Eco na dan, maar die heeft weer een fixatie op het gebruiken van verduisterende taal, dus de nieuwe wereld bewoners mogen de denkbeelden over deze materie bepalen, en die is dus op houten Klaassen gebaseerd.

Wat praten ze hier?

Hier gaat ik een praktijk toepassen die onder professoren psychologie niet ongebruikelijk is, een zogenaamd *Diekje*. Plagiaat dus, maar aangekondigd mag het. Geloof ik.

En waarom zou ik de moeite nemen dit allemaal zelf te verzinnen als iemand die er meer van weet en beter kan schrijven dan ik het al een keer allemaal op papier heeft gezet? Let wel, dit is Chicago specifiek, en al een beetje belegen. Maar geeft een goed idee van het taaltje dat ze hier spreken en hoe ze hun taal gebruiken. Als ik hardop uitspreek wat er staat klinkt het heel aardig *MidWest*, maar ik kan me voorstellen dat dit in de Hollandse doorzon huiskamer, met de gordijnen open, minder natuurlijk klinkt. Maar probeer gerust! Een beetje Hollands accent doet het Engels juist meer Chicago-achtig klinken, heeft waarschijnlijk te maken met de Duitse en Zweedse afkomst van veel immigranten hier, dus niet te verlegen zijn!

Speaking like a Chicagoan

Awright listen up.

Conversing in Chicago is easy. Just ask any Chicagoan. ... Sure, rock-hard vowels, hissing plurals and the sublimation of any pronoun starting with "th" are common. But all dat don't mean Chicahga folks is inarticulate. In fact, Chicago is quite cosmopolitan, so most conversations go smoothly even with the most definite dialect.

Like residents of any other metropolis, Chicagoans draw from a colorful vocabulary, and seemingly common words can have unexpected definitions; learning just a few adaptations suggested here will make communication much easier.

Practice Chi-speak a few times before trying it in public. Remember that attitude -- how you say it -- could be more important than what you say. Be a little caustic, and be plenty courteous. Got me?

Food & drink

Beef: A hefty sandwich (pronounced "samitch" or "sangwitch") made on thick Italian bread with thin-sliced beef, hot or sweet peppers and (sometimes) cheese all dunked in seasoned meat juice ("wet") before serving. Also, a problem, complaint or sour observation, e.g. "I gotta beef with dis cop in my parkin' space."

Hot dog: The Chicago-style dog features a garden of toppings including mustard, chopped onion, tomatoes, cucumbers, relish, a pickle spear, sport peppers and celery salt. Ask for ketchup and be prepared to fend off cries of "Fiend! Heretic!"

Old Style: Chicago's beer of choice. Often used in baptisms.

Pizza: An oozing, bubbling mass of cheese, sauce and toppings cradled by a thick, bready crust often inches high on the sides. One slice of Chicago deep-dish can easily outweigh an entire thin-crust pie. Pan pizza, while similar in composition to deep-dish, is made in a shallower pan; it is a good compromise for thin-crust fans wary of tackling a towering deep-dish. Stuffed pizza is for the elite -- a deep-dish pie sealed with another layer of crust above the toppings. That top crust is

then slathered with more sauce and toppings. Mouth-ripping thin-crust pizza is served at some old neighborhood pizzerias, which is OK as long as it's heavily spiced and baked in a pool of olive oil¹.

Polish: The official meal of Maxwell Street (a gritty outdoor market open every Sunday on the Near West Side), this garlicky sausage is usually dressed just like a Chicago-style dog and served on a poppy-seed bun. For a special treat, order it deep-fried. Order as follows: "I'll take a Polish" or "Gimme a Polish."

Pop: Any carbonated beverage. Soda is mentioned only in reference to mixed drinks. Also, a measurement of expense, e.g. "The tickets cost five bucks a pop."

Sports

Cubs Park, Sox Park: Home fields of Chicago's North Side and South Side baseball teams, respectively. Formal names Wrigley and Comiskey (not "Cominsky"), are used only by suburbanites, tourists and elected officials. Venerable "Old Sox/Comiskey" was razed and replaced by shiny "New Sox/Comiskey" just across 35th Street in 1990. Sox fans still aren't sure they like the "new" venue. Cubs Park/Wrigley Field, however, is sacrosanct.

Dikka/Da Coach/Iron Mike: Mike Ditka, former Bears head coach who bullied the team to Super Bowl XX victory in 1985. In conversation among Chicago superfans (collectively nicknamed "Grabowskis" for their blue-collar sensibilities), the Sainted One is referred to as "Dikka" or "Da Coach"; "Iron Mike," a reference to Ditka's '60s Hall of Fame days as a Bears tight end, is now a marketing term applied to his restaurant and other product endorsements.

Michael/MJ: What Chicagoans call Michael Jordan. "His Airness," "Air Jordan" and "Sir Michael" are used exclusively by visiting dignitaries, advertising executives and Nike-licking sportscasters. In *The City that Works*, everyone knows that Michael is just a man getting the job done.

Softball: A warm-weather (generally meaning above 30 degrees F².) activity combining the drama of intramural athletics with the social interaction of a backyard keg party. The Chicago variety uses the extra-large 16-inch ball, eschewing gloves for the sake of sympathy earning finger injuries. Chicagoans take softball very seriously. League play is extremely competitive, at least until someone has to make a beer run.

The Stadium: Also known as the Madhouse on Madison, the noisy Chicago Stadium was razed and replaced by the relatively sedate and corporate United Center just across Madison Street in 1994. Nice skyboxes, we're told.

Stiff(s): Any Chicago sports team that is performing poorly (that is, has just lost). E.g. "Da Bears are a buncha stiffs."

City slang

Big John: The John Hancock Center on North Michigan Avenue. While it is not the city's tallest, it is purported by many to have the best observatory view³.

Bungalow Belt: A ring of simple, circa 1920s and post-World War II rectangular homes. It starts in Bridgeport and curls south then back north along the city limits. Defined by small, neat lawns crammed with light displays at Halloween and Christmas time.

Downstate: Dismissive reference to anyplace in Illinois outside the immediate Chicago vicinity. Even includes Rockford to the northwest.

¹ *Deep-dish pizzas* zijn echt aan te raden. We hebben er zelfs mijn dochter mee aan de pizza gekregen. En je kunt ze met ongeveer alles wat je wilt krijgen. Nooit kaas bijbestellen. Zit er al genoeg op

² -2 Celcius

³ Dat klopt. Sears Tower is te ver van het meer

Field's: The flagship Marshall Field & Co. department store on State Street⁴. Here is where most Chicagoans first sit on Santa's lap, buy wedding gifts and try chicken salad or pot pies in the Walnut Room. The Field's store up on Michigan Avenue is part of Water Tower Place, and is therefore "Water Tower Field's." Shopping at "Field's" is nearly comparable to shopping at "Carsons" (Carson Pirie Scott & Co.), which is Field's main competitor in the Loop and suburbs.

The Jewel: Where Chicagoans shop for groceries. Going to "The Jewel" is not to be confused with going to "Dominick's" (not "The Dominick's"), which is The Jewel's most fervent supermarket competitor.

"L": The elevated trains of the Chicago Transit Authority, used even when the trains run underground within the Loop and Near North Side. Hence the familiar phrase "I have to go down and catch the 'L'."

The Loop: The heart of downtown, historically defined by the circuit of elevated tracks around it. (Officially, the borders are now much more extensive -- the river on the north and west, the lake on the east and Roosevelt Road on the south.) It is Chicago's business and political epicenter during weekdays, and a destination for busloads of out-of-town theatergoers and diners on Saturday. Generally quiet at night and Sunday.

Lower Wacker: Underground level of Wacker Drive which carries traffic from Columbus Drive to Congress Parkway, with a Lower Michigan spur under Michigan Avenue from the bi-level Michigan Avenue Bridge to Grand Avenue. Spooky at night but a great shortcut across the Loop⁵.

Mag Mile: One of the busiest retail areas in the world -- and getting ever-busier -- Mag Mile is Michigan Avenue's moniker from the Michigan Avenue Bridge at Wacker up to Oak Street Beach. Admired for its lack of litter and tasteful signage. On the Mag Mile, no credit limit is safe.

Da Old Man/Da Boss: The late Richard J. Daley, regarded by many as the greatest mayor in the history of municipal government. This esteem is especially prevalent among contractors, city employees, Bridgeport residents and members of the Kennedy family. His son is current mayor Richard M. "Richie" Daley.

Water Tower, The Water Tower: Opulent vertical shopping mall on North Michigan Avenue, this gray slab comprises two department stores (Field's and Lord & Taylor), dozens of specialty shops and some cramped movie theaters. Across the street, the stone landmark built in 1869 to hide 140-foot standpipe is known as The Water Tower, the most famous survivor of the Great Chicago Fire of 1871⁶.

Winter, Construction: Chicago's two seasons.

Media

Mancow: Provocative morning radio personality often quoted by the city's twenty somethings.

Reader: Free weekly paper valued for its current weekend entertainment listings and naughty classified ads.

⁴ een winkelstraat die vol staat met 100+ jaar oude warenhuizen en enkele van de oudste wolkenkrabbers van de wereld. Op deze plek is dat concept eigenlijk uitgevonden.

⁵ Voorafgaand aan de huidige verbouwing niet aan te raden vanwege de diepe kuilen en slecht aangegeven bochten, die het laveren tussen de dikke betonnen pilaren tot handenwringen zweetstuur werk. maken De verbouwing duurt nog een jaar, en daarna moeten we nog zien.

⁶ Leuk winkelcentrum aan de overkant (*Watertower place*), maar de watertoren zelf is een van de lelijkste gebouwen die ik ooit heb gezien!

The Times: Popular shorthand for the Chicago Sun-Times, the city's tabloid newspaper with a history of scrappy reporting; now mostly read for its sports section. Actually, the Chicago Sun hyphenated with the Chicago Times way back in 1948.

The Trib⁷: Popular shorthand for the Chicago Tribune, big daily newspaper favored for its arts and suburban coverage and nice department store ads; also many money-saving coupons on Sunday. The Trib owns cable superstation WGN-Channel 9, WGN-AM 720 and the Cubs; also proudly brings you Metromix⁸.

Phrases and expressions

Coming, or going, with: Elsewhere in the country people finish that thought with another word, i.e. "I'm going shopping. Do you want to go with me?" or "Want to go, too?" In Chicago, it's enough to say "Do you want to go with?" A child might whine to a departing parent, "I want to come with!"

Flyin' on the Ryan: Chicago writer John Powers describes the Dan Ryan Expressway in his book "The Unoriginal Sinner and the Ice Cream God" as follows: "The Dan Ryan Expressway is a huge tongue of concrete, fourteen lanes wide in some places ... a raging river teeming with metallic piranha." Drive defensively.

Hey ... today: Encouragement to complete a task quickly if someone seems to be dawdling. "Hey pal, can I get that Polish today?"

Hit the bricks: From when Chicago had brick-paved streets, meaning take a hike, beat it, scam, get on the heel-and-toe.

Pal: Slang for any unfamiliar male. In Chicago, everybody's your pal.

Polish Broadway (double entry): On the North Side, it's Milwaukee Avenue; so called for its historic role as a commercial street of dreams for the city's sizable Polish population, which seems to be using it as the route to get out of town. On the South Side, it's Archer Avenue; same story.

Stink: A protest, a dispute, e.g. you "make a stink" if there's a problem. Also, a reference to anything going poorly. Problems in other cities may be bad. In Chicago, they stink.

Uitdrukkingen

De volgende uitdrukkingen waren mij toen wij hier aankwamen niet bekend. Een aantal zullen ondertussen de Oceaan al zijn overgestoken. Waar geen uitleg wordt gegeven neem ik aan dat de betekenis voor zich spreekt.

<i>to scoobie doo</i>	Aanklooien
<i>motherhood 'n apple pie</i>	Huis, tuin en keuken
<i>it just kills me</i>	Afhankelijk van waar de nadruk wordt gelegd: 1. Op <i>kills</i> : Geweldig! 2. Op <i>just</i> : Klote!
<i>you have a great time on a piece of paper</i>	Daar komt niks van terecht
<i>Chances are you'll get hit by a bus</i>	Daar komt niks van terecht
<i>it's government isn't it?</i>	Veel papierwerk en weinig actie / dat wordt nooit wat...

⁷ Daar komt dit artikel uit. Vandaar geen referentie aan de enige echte concurrent, de Daily Herald.

⁸ De beste plek om on-line uit te vinden wat er in Chicago te doen valt

<i>Whazzupp</i>	
<i>it breaks on your ass</i>	jij krijgt de schuld
<i>I'm gonna fight this toe to nail</i>	Nooit!
<i>it's the tail wagging the dog</i>	Paard en wagen etc.
<i>Tailgating</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er achter aan hobbelen 2. Picknicken (op de laadbak van de <i>pick-up</i>) 3. Te dicht op de voorganger rijden
<i>Provide boilerplate information</i>	Voor de hand liggende informatie. Zie ook <i>101</i>
<i>you're under the gun</i>	Er wordt op je gelet
<i>Critter</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ding 2. Probleem 3. Kind 4. Krekkel
<i>you wanne sink it down</i>	Laten we dur nog eentje op pakken
<i>you're preaching to the choir</i>	Weten we!
<i>That's a worn statement</i>	Weten we!
<i>how do you wanne couch it</i>	Wat wil je er van maken
<i>bring into focus</i>	Nog eens goed naar kijken
<i>there's a little gotcha</i>	Probleempje
<i>they're really anal about this</i>	Ze denken er te veel bij na
<i>How anal can we / he / them get?</i>	
<i>have a good one</i>	'navond
<i>this is hokey (spooky)</i>	Vreemd, heel vreemd
<i>everything but the kitchen sink</i>	Overcompleet
<i>putting a stake in the ground</i>	Dit wil ik, en niet anders!
<i>better to err on Joe's (Jill's) side</i>	Voorzichtig aan maar
<i>You have to grandfather them into this</i>	Je moet het ze uitleggen, uitleggen, en nog eens uitleggen
<i>It just went over their heads</i>	Dat gaat ze te boven
<i>get that monkey off my back</i>	Ik wil er niks meer over horen
<i>they won't scrape the skin from my nose</i>	niet mijn schuld!
<i>it's a dump and run</i>	Niet aanzitten!
<i>give him movie money</i>	Oprotten
<i>it's a shoe leather solution</i>	houtje- touwtje
<i>thanks for sharing that</i>	Geeuw!
<i>I get my head ripped off</i>	Ik heb het weer gedaan!
<i>executive privilege</i>	de baas / wie betaalt bepaald
<i>Walk your/the talk</i>	
<i>if you will</i>	Best / je doet maar

<i>say it ain't so Joe</i>	Zeg dat het niet waar is ⁹
<i>shaking time/budget free</i>	Er iets op vinden
<i>its your call</i>	Jij moet er iets op vinden
<i>you need the brain and the asshole</i>	Iedereen moet mee doen
<i>this is the best thing since sliced bread</i>	Je hebt er iets op gevonden!
<i>Excuses are like armpits; everybody's got them, and they stink</i>	
<i>Evergreening it</i>	Je maakt het mooier dan het is
<i>High tide floats all boats</i>	
<i>Hindsight is 20/20</i>	Achteraf. Kalf en de put. De beste stuurliu. Werkwijze van economen. Komt blijkbaar veel voor in Nederland
<i>I couldn't even pitch it</i>	Balletje rolde vanzelf. Hij legt hem voor het inschieten...
<i>Let's table that one</i>	Opschrijven en onthouden
<i>By hook or by crook</i>	Goedschiks of kwaadschiks
<i>Barking up the wrong tree</i>	Ikke niet gedaan
<i>To weasel (wheezel) around</i>	Er om heen draaien
<i>Balance the teetor-totter</i>	Bewaar het evenwicht (van de wip)
<i>What the beep is that</i>	Geval van zelfcensuur bij kinderen
<i>Just give us the 101</i>	De korte versie graag (101 zijn bij scholen de inleidende cursussen)
<i>Rudeness is as rudeness does</i>	Doe normaal
<i>We have systems old enough to vote</i>	En dat is bij ons nog waar ook!
<i>We did some bitchi batchi</i>	Heen en weer praten
<i>Dog and pony show</i>	De voorstelling gaat beginnen
<i>Doing the round Robin</i>	Niet weer!?
<i>You shouldn't have worn white after labor day</i>	Eigen schuld, dikke bult
<i>My brain must've been out to lunch</i>	
<i>It's like having a root canal</i>	Een zeer pijnlijke operatie! Dat gun je niemand
<i>Root canal, anybody?</i>	We wijzen een vrijwilliger aan als niemand zich meldt
<i>Put it on the back-burner</i>	Daar doen we even niks aan
<i>You have to hold you toes to the fire</i>	Wie A zegt, moet B ...
<i>She keeps on nailing him</i>	Ze blijft erover zeuren. Kan echter ook heel anders worden uitgelegd...

Wordt er bij jullie ook zo gevloekt?

Nee dus, integendeel. Amerikanen vloeken niet. Films en Jerry Springer en companen mogen anders doen vermoeden, maar men spreekt hier juist zeer beschaafd en correct. Komt natuurlijk

⁹ van het *White Sox* omkopschandaal dat de goede reputatie van *gentleman shoeless Joe* definitief vernietigde

ook omdat wij in het gristelijke centrum van Amerikan wonen. Het is hier echter geen high-tech Staphorst. Men is hier juist zeer gastvrij voor immigranten uit de hele wereld, ongeacht ras of geloof. Maar vloeken, binnen of buiten de kerk, wordt niet gewaardeerd.

Dat was dus in het begin wel wennen voor dit Hollands kwintet! Vloeken is zo tweede natuur in Nederland, het gaat zo vanzelf, dat we de eerste weken in constante angst voor uitschot uit gemaakt te worden zaten. Met name de Hollandse gewoonte van shit voor en shit na wordt niet gewaardeerd. En je weet niet half hoe makkelijk dat woord in de Hollandse mond licht!

Duthlish

Veel Nederlanders denken dat ze de Engelse taal goed machtig zijn. Vergeleken met onze (binnenkort) munt genoten in de EU is dat zeker het geval. Maar er is toch wel een verschil tussen het lezen van een engels boek of tijdschrift, of het met behulp van ondertiteling volgen van een film of informatief programma, en daadwerkelijk discussiëren met Engelstaligen, of het schrijven van een stuk dat door kan gaan voor een lokaal product. Misschien vind je dat dit geen punt mag zijn en dat die Amerikanen zo'n stuk toch minstens net zo goed moeten kunnen begrijpen als de Nederlanders met hun mindere kennis van het engels.

Ik denk dat dit een misvatting is. Onze ondertitel cultuur is er misschien debet aan, maar in andere landen, ook in Europa, is het normaal om stukken, ook producten uit een andere taal, correct in de eigen taal weer te geven. Dat is in Nederland niet het geval, en nu zitten we met de brokstukken van dat beleid. Alle Nederlanders denk dat ze de Engelse taal machtig zijn. En voor een gesprek met een Amerikaanse toerist, het kunnen volgen van de BBC, of het lessen van een boek is het zeker voldoende. Maar niet als het je dagelijkse communicatie taal is. Of om je in die andere taal correct uit te drukken.

Goed Engels schrijven is niet eenvoudig. De Engelse taal is erg context gevoelig. De plaats van een woord in het zinsverband bepaalt de betekenis, veel sterker dan in het Nederlands. En men is ook zeer precies met de tijden. In de vertaling is het zinsverband dat de woorden betekenis geeft meestal het eerste slachtoffer. Ik kom ook veel letterlijke vertalingen van spreekwoorden en zegswijzen tegen.

Het primaat van de context leidt wel tot humor. Misschien zijn Engelsen daarom wel zo grappig. Het is gewoon te makkelijk om zinspelingen te maken. In de dagen van apartheid in het zuiden van de V.S., toen het nog gewoon *segregation* heette, was de komische reactie op “*we don't serve colored people*” bijvoorbeeld “*that's fine. I don't eat colored people. I'll have the chicken*”. Een locale variant “*Hershey bars protest*”. Zijn het de repen chocola die protesteren, of blokkeert de firma die deze chocola fabriceert protesten?¹⁰

Nederlanders (en Belgen) kunnen subtielere moeilijkheden tegenkomen. Ik lees, en hoor, bijvoorbeeld vaak dat in Nederland zaken worden *geshowed*, bijvoorbeeld een *report*. Als dat hier op het werk gebeurt is dat niet best. Je *showed* niet een rapport, je documenteert een kwestie of publiceert over een zaak. Iets laten zien is persoonlijk en op het werk is dat *not done* (bijvoorbeeld: “*he shows signs of distress...*”).

Amerikaans is ook een heel andere taal dan die van de Britten. En niet alleen met s en z en de uitspraak! Wissel de spelling checker op je computer maar van UK naar US en zie de rode en groene onderstreping van de woorden verschijnen.

Hieronder voorbeelden van wat ik in twee weken tijd in een aantal stukken uit de lage landen tegenkwam. Sommige voorbeelden die ik noem kunnen in Engeland nog wel door de deur (bijv. “*concrete*”), maar voor Amerikaanse oren komen ze te exotisch over. En als je schriftelijk communiceert wil je zo duidelijk mogelijk overkomen.

¹⁰ Voorbeelden uit: Steven Pinker; *the language instinct*; 1994; Penguin books

Wat den Hollander schrijft	En wat de Amerikaan denkt
<i>In the form off</i>	Wat voor formulier moet ik invullen?
<i>The appliance of a Architecture</i>	Het kooktoestel heeft een architectuur? Zeker Italiaans model! En het moet <i>an</i> zijn en niet <i>a</i> voor een klinker
<i>He has a rough idea</i>	Is dat idee erg ruw van oppervlak? Zulke ideeën zijn hier <i>basic understanding</i> .
<i>Thanks to the results</i>	Niet zo best dus...
<i>This must not become the right of</i>	Tja...
<i>Their mutual coordination</i>	Hoe wil je anders dan samen coördineren?
<i>the so-called</i>	Zogenaamd? Heet het dan niet zo?
<i>Maybe caused by</i>	Misschien? Weet je dan niet waar je het over hebt?
<i>Independently of each other</i>	Kan je dan onafhankelijk zijn van niemand?
<i>We cannot meet all the terms</i>	Als je niet op tijd betaald ga je failliet!
<i>This figure gives an overview</i>	Maar dit zijn plaatjes en geen cijfers!
<i>He gives a key focus</i>	Waarom let ie zo op die sleutel?
<i>This is not a rubber stamp</i>	In deze zin alleen te gebruiken als werkwoord
<i>The aim was to come up with a plan to...</i>	Dus je mikt, waarmee, een geweer misschien, op een plan dat?
<i>He serves as the link</i>	Hij is een schakel in de bediening? Dit gaat over de horeca?
<i>Communicate these concerns</i>	Over deze bedrijven communiceren?
<i>The essence of this approach</i>	De parfum van?
<i>It must be realized</i>	Het moet dus echt gebeuren
<i>Giving an overview</i>	Waarom krijg ik dan niks? Gebruik liever <i>to provide</i>

<i>Are recorded in this piece</i>	U zit in de grammofoonplaten? Stukgeslagen grammofoonplaten? Een stuk is altijd een <i>document</i> of een <i>report</i> o.i.d.
<i>On the basis of</i>	Nee, nee, nee. <i>Based on</i>
<i>The meeting takes place</i>	Wie gaat zitten? De vergadering? Moet ik die kennen?
<i>Is meant to investigate the consequences of the realization of</i>	Geen commentaar...
<i>Should , will</i>	Amerikanen zeggen altijd dat iets zo is, niet dat het zo zou moeten zijn
<i>Combined effort between</i>	Is het nou wel of niet samen?
<i>From IT side</i>	Welke kant gaan we heen?
<i>If there are aspects involved</i>
<i>A lot has happened</i>	Wat gebeurt er dan toch op dat stuk grond?
<i>We have to make this concrete</i>	Waarom zou je dat in beton willen gieten?
<i>This really functions</i>	Natuurlijk doet ie ut! (zeg: <i>this really works</i>)
<i>The model shows the relationships</i>	Ik dacht dat je het ging opschrijven (<i>to document</i>), en niet alleen maar laten zien

Lokale avonturen - De paden op, de lanen in...

Wij zijn gaan kamperen. Niks bijzonders, gebeurt meer. Tweede weekend van Oktober, *labor day* weekend, het echte einde van de zomer, begin van *Indian summer*, als het weer mee zit, het traditioneel laatste weekend dat iedereen nog de paden op gaat. In Wisconsin, *kettle moraine park*, op een gristelijke camping (<http://www.timber-lee.com/>). Dat mag onze links-liberale vrienden misschien eng overkomen, maar dat is het niet. Het was alleen koud, overdag, op zaterdag, toen de zon maar niet door het wolkendek wilde prikken 6 a 7 graden. Maar 's nachts braken de wolken open en dan red je het niet met drie lagen slaapzak. Niet de kwaliteit die wij gewend zijn in ieder geval. En dat ijs dat van de tent in m'n nek viel toen ik uit de tent kroop, we hebben van die mooie kleine koepeltentjes, erg snel opgezet en zeer windbestendig, maar je bent redelijk hulpeloos als je uit de uitgang komt, en dan is het al koud, lange sliert asem voor je, en dan dat ijs in je nek. Leuk is anders, maar wel *gezellig!* gelukkig hadden onze vrienden het kampvuur al stevig opgepord, en konden we ons daar aan warmen. Brrr, dat doen we dus niet meer!

Maar goed dat hout hier niet duur is want een kuub gaat er zo door in twee dagen. Wel lekker koken. Onze burens hebben ook een pannenset die specifiek bedoeld was om op een kampvuur te gebruiken, dus we konden daadwerkelijk alles op hout koken. Dat is ook de bedoeling. Kampvuren dient plaats te vinden op de daar voor bestemde plaatsen, gemarkeerd door een ijzeren ring van 15 cm hoog met een doorsnede van een kleine halve meter, die over een lengte van 20cm open is en uitkomt in een vierkant met een rooster erop. Als je wil grillen of koken schuif je de hete kooltjes onder de gril en je kunt aan de slag. Als je je aan het vuur wil warmen houdt je het geconcentreerd in de primaire cirkel.

En dan te bedenken dat het op Zaterdag 17 November, een maand later, het kwik nog tot 20 graden omhoog wist te komen. Voor de dinsdag er na is weer nachtvorst voorspeld.

Update – 11 September

En hoe gaat het ondertussen met het gewone leven?

Heel goed, gezien de omstandigheden, dank u voor het belangstellend vragen. Maar het is duidelijk dat de *schwung* er nog niet in wil komen. De eerste keer weer op O'Hare, eind September, was het uitgestorven. Geen tientallen taxi's, geen auto's drie rijen dikken uitladen, geen hallen vol met *domestic* passagiers (de internationale terminal is veel rustiger dan de nationale. Als je met de KLM vliegt heb je geen idee hoe druk O'Hare wel niet is). Een maand later was het al weer drukker, en de vliegtuigen zitten weer redelijk vol, kan ik ook uit eigen observatie opmerken, maar het enthousiasme om te reizen is duidelijk minder en het is iedereen duidelijk dat dit nog niet voorbij is.

En toen werden er brieven verstuurd. Op het journaal, bij een Nederlandse vriend kon ik Henny Stoel op RealPlayer aan het werk zien via de breedband verbinding, in de lage landen lijkt het alsof er hier weer grote paniek is uitgebroken. Dat valt wel mee. Washington is hier een heel eind vandaan, en de *suburbs* weer ver van de grote stad. Maar ik krijg wel de indruk dat het besef dat dit een langdurende zaak is die wel eens flink kan ingrijpen op het zorgeloze leventje hier begint te groeien. En dat beangstigt mensen wel. Ik zie regelmatig, en in gesprekken wordt er aan gerefereerd, reportages op TV over hoe men in Europa omgaat, vooral ook omging, met terrorisme. Nu moet ik wel toegeven dat wij hier makkelijk praten hebben. Collega's die in New York wonen melden dat daar de sfeer nog steeds sterk wordt bepaald door de terroristische aanslagen en wat daarna allemaal gebeurt.

Die angstigheid viel me nog meer op tijdens een bezoek aan de hoofdstad van de laagste landen. Daar wordt je veel banger van dan van wat ik hier thuis in de V.S. op het nieuws observeer. Dat jullie niet veel banger zijn! Er wordt ook gelijk de hele wereld en de halve geschiedenis er van meegenomen in een commentaar rapportage. Beetje Mulisch zal ik maar zeggen.

De media hebben het er ook moeilijk mee. Op dezelfde toon doorgaan kan niet meer. Men wil verstrooing, maar de budgetten om nieuwe series te ontwikkelen is er niet want de advertentie budgetten die toch al aan het inzakken waren met de (ja/nee) recessie zijn nu totaal weggeklapt en lijken niet snel terug te komen. Misschien is men daarom al wel, een week voor *Thanksgiving*, ruim een week te vroeg dus, met de kerstversieringen begonnen. Voor een beetje sfeer onder de mensen, en hopelijk wat meer omzet in deze donkere dagen voor het consumisme.

En ten laatste, niet onbelangrijk, zijn de controles verscherpt. Zeker, niet zo zuinig ook, maar niet echt op O'Hare. Zoals ook weer recent een paar keer bleek. Okay, je moet tegenwoordig ook een identiteitsbewijs laten zien als je naar het vliegtuig wil lopen. Je kunt dus niet meer zo een binnenlandse vlucht oplopen. *Big deal!* Mijn handbagage ging nog steeds maar een keer door de X-scan. En geen teken van opengemaakte koffers bij het ophalen. Op Schiphol, daar controleren ze pas! ik hoorde van andere reizigers dat het op sommige plekken in de VS wel een *Dutch treat* is, zo wordt tegenwoordig op alle binnenlandse vluchten naar identificatie gevraagd en de bagage door een *X-ray* gehaald, vroeger werd dat vooral in Washington nogal eens nagelaten zo wordt mij gemeld door mijn lokale correspondent, maar ik vind niet dat het veel voorstelt. Maar in Amsterdam worden je spulletjes drie keer door de Rontgen gehaald, en bij het ophalen van de koffers in Chicago bleken veel koffers opengemaakt om niet meer goed te zijn gesloten. Ergens geeft dat een geruster gevoel. Dan maar meer ongerief.